

.....
/pieczętka nagłówkowa szkoły/

**KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP SZKOLNY**

Motyw przewodni:
Lustreczko powiedz...

Drogi Uczniu,

witaj w I etapie konkursu. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Test liczy 10 stron i zawiera 13 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem. Niektóre z nich odnoszą się do fragmentów, inne do całości czytanych lektur.
- Jeśli wśród udzielonych przez Ciebie odpowiedzi poprawnych pojawi się błędna, nie otrzymujesz punktu.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem, bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. Nie cytuj, jeśli nie jesteś proszony. Nie używaj korektora.
- W przypadku testu wyboru (A, B, C, D) zaznacz prawidłową odpowiedź, stawiając znak **X** na literze poprzedzającej treść wybranej odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem **X** inną odpowiedź.
- Odpowiedzi do pozostałych zadań wpisuj w wyznaczone miejsca w teście.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

60 minut

Liczba punktów
możliwych do uzyskania:

44 pkt.

Powodzenia!

Tekst I

Lustro *n III, CMs.* ~trze; *lm D.* ~ter **1.** « tafla szkła pokrytego na spodniej powierzchni warstwą srebra albo aluminium, mająca właściwość odbijania znajdujących się przed nią przedmiotów, używana jako przedmiot toaletowy (do przeglądania się), do dekoracji wnętrz itp.; zwierciadło » Δ *Lustro* wody, rzeki itp. « powierzchnia wody; zwierciadło wody » Δ *geol.* Lustro tektoniczne « wygładzona powierzchnia skały, starta i zeszlifowana podczas przesunięć tektonicznych » Δ *fraz.* pić do lustra « pić alkohol bez towarzystwa, będąc samym » **2.** *łow.* « jasna plama na zadzie jelenia; także plama u nasady skrzydeł głuszca i cietrzewia oraz na lotkach niektórych dzikich kaczek »

Słownik języka polskiego pod red. R. Marcinkowskiego, PWN Warszawa 1988, t. 2.

Zadanie 1.

Na podstawie tekstu I odpowiedz, zaznaczając **P**, jeśli zdanie zawiera informację prawdziwą, lub **F**, jeśli fałszywą.

1.	Wyraz „lustro” ma trzy różne znaczenia.	P	F
2.	Antonimem wyrazu „lustro” jest słowo „zwierciadło”.	P	F
3.	W liczbie mnogiej wyraz „lustro ” nie odmienia się.	P	F
4.	W liczbie pojedynczej w dwóch różnych przypadkach wyraz „lustro” ma taką samą końcówkę.	P	F
5.	<i>Słownik języka polskiego</i> objaśnia pochodzenie wyrazu „lustro”.	P	F
6.	Myśliwi posługują się pojęciem „lustra” w znaczeniu „plama”.	P	F

Tekst II

Pewnego dnia [zły czarownik; jeden z najgorszych, sam diabeł] wpadł w świetny humor, zrobił bowiem lustro, które posiadało tę właściwość, że wszystko dobre i ładne, co się w nim odbijało, rozplątywało się na nic, a to, co nie miało żadnej wartości i było brzydkie, występowało wyraźnie i stawało się jeszcze brzydsze. Najpiękniejsze krajobrazy wyglądały w tym lustrze jak gotowany szpinak, najlepsi ludzie byli szkaradni albo stali na głowach bez tułowia. Twarze w tym lustrze były tak wykrzywione, że nie można było ich rozpoznać [...]. Skoro tylko przez głowę człowieka przeleciała jakaś zacna, dobra myśl, już twarz w lustrze wykrzywiała się, a diabeł-czarownik śmiał się ze swego sprytnego wynalazku. Wszyscy, którzy chodzili do szkoły diabła [...], opowiadali na prawo i lewo, że stał się cud; uważali, że dopiero teraz będzie można dowiedzieć się, jak naprawdę wygląda świat i ludzie. Biegali wszędzie z lustrem i w końcu nie było ani jednego człowieka, ani jednego kraju, który by nie został w nim opacznie odbity. Przyszło im do głowy, by polecieć do nieba i zabawić się kosztem aniołów i Pana Boga. Im wyżej lecieli z lustrem, tym bardziej wszystko się

wykrzywiało, za ledwie mogli je utrzymać, lecieli wyżej i wyżej, coraz bliżej aniołów i Boga; wtedy lustro zadrżało tak strasznie, że wypadło im z rąk na ziemię, gdzie rozprysnęło się na tysiące milionów, bilionów i jeszcze więcej okruchów. Teraz dopiero wyrzadzili o wiele większą krzywdę niż przedtem, gdyż niektóre kawałki były mniejsze od ziarnka piasku i pofrunęły daleko w świat; gdy wpadły komuś do oka, tkwiły w nim, i wtedy człowiek ten widział wszystko na odwrót albo spostrzegał tylko to, co było w danym przedmiocie złe, gdyż każdy odłamek lustra miał tę właściwość, co całe lustro; byli ludzie, którym taki odłamek wpadał do serca, i wtedy działo się coś okropnego: serce stawało się jak kawałek lodu. Niektóre kawałki szkła były takie duże, że zrobiono z nich szyby okienne, ale nie warto było patrzeć przez nie na przyjaciół; inne kawałki dostały się do okularów i źle się działo, kiedy ludzie nakładali te okulary, aby dobrze widzieć i dobrze sądzić [...]

Hans Christian Andersen, *Baśnie*, tłum. S. Beylin, S. Sawicki, Warszawa 1956, s. 126.

Zadanie 2.

Wymień **pięć różnych** właściwości czarkiego lustra.

-
-
-
-
-

Zadanie 3.

Po zniknięciu Kaya mówiono w mieście, że chłopiec:

- A. utonął w rzece.
- B. uciekł z miasteczka.
- C. wyjechał do krainy wiecznego śniegu.
- D. zachorował.

Zadanie 4.

Podaj przykłady dwóch różnych zdarzeń, wskazujące na to, że kobieta z kwietnego ogrodu, którą spotkała na swej drodze Gerda, potrafiła czarować.

-
-

Zadanie 5.

W cytowanym fragmencie: *Wrona przyglądała się dziewczynce i kręciła głową. – Kra, kra – powiedziała. – Dźdobr! Dźdobr!* zastosowano zjawisko

- A. animizacji i personifikacji.
- B. personifikacji i onomatopei.
- C. metafory i animizacji.
- D. tylko onomatopei.

Tekst III

Ściany pałacu zrobione były ze śnieżnej zawiei, a okna i drzwi z ostrych wiatrów; było tam przeszło sto sal, zależnie od tego, jak zawiął śnieg; największa sala rozciągała się na wiele mil, wszystko oświetlało silne światło zorzy polarnej; były wielkie, puste, lodowato zimne i błyszczące! Nie panowała tu nigdy radość, nie odbył się tu nawet ani razu balik niedźwiedzi, na którym mógłby zagrać wicher i gdzie by białe niedźwiedzie mogły chodzić na tylnych nogach i popisać się dobrymi manierami; [...] Pośrodku pustej, nieskończonej, śnieżnej sali leżało zamrożone jezioro, które popękało na tysiące kawałków, ale jeden kawałek był podobny do drugiego, było to prawdziwe dzieło sztuki; pośrodku tego jeziora siadywała Królowa Śniegu, wtedy, gdy była w domu, i wówczas mówiła, że siedzi na zwierciadle rozsądku i że to jest jedyne i najlepsze zwierciadło na świecie.

Hans Christian Andersen, *Baśnie*, tłum. S. Beylin, S. Sawicki, Warszawa 1956, s. 159.

Zadanie 6.

Statyczność opisu miejsca (tu: pałacu Królowej Śniegu) uzyskano m. in. poprzez

- A. wykorzystanie czasowników w czasie przeszłym.
- B. zastosowanie określeń do rzeczowników.
- C. zastosowania zjawiska uosobienia.
- D. podanie nazwy miejsca zdarzeń.

Zadanie 7.

Odnosząc się do przytoczonego wyżej tekstu III. nazwij

- za pomocą trzech przymiotników cechy pałacu Królowej Śniegu.
.....
- za pomocą trzech rzeczowników wrażenie, jakie mógł on robić na oglądających.
.....

Zadanie 8.

Jednym zdaniem złożonym wyjaśnij, dlaczego Kay nie czuł przejmującego zimna panującego w pałacu?

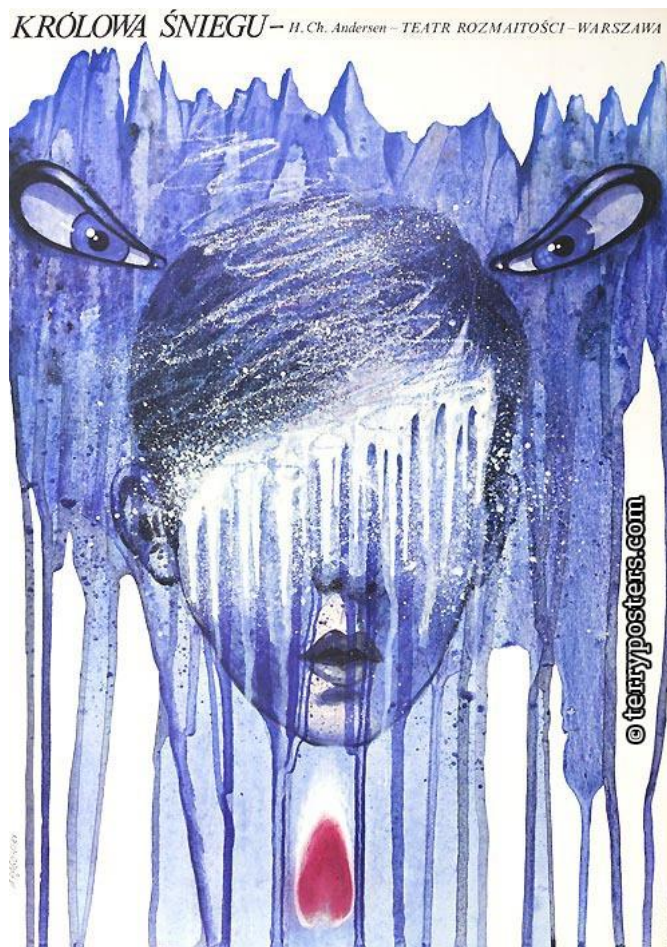
.....
.....

Zadanie 9.

Słowo *wieczność*, które Kay układał z kawałków lodu

- A. nie odmienia się przez przypadki i osoby.
- B. odmienia się przez osoby.
- C. odmienia się przez przypadki.
- D. odmienia się przez osoby, liczby i rodzaje.

Tekst IV

Plakat Andrzeja Pągowskiego

Zadanie 10.

W kilku zdaniach przedstaw związek plakatu Andrzeja Pągowskiego z baśnią Hansa Christiana Andersena pt. „*Królowa Śniegu*” oraz objaśnij możliwe znaczenie symboli w nim wykorzystanych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS